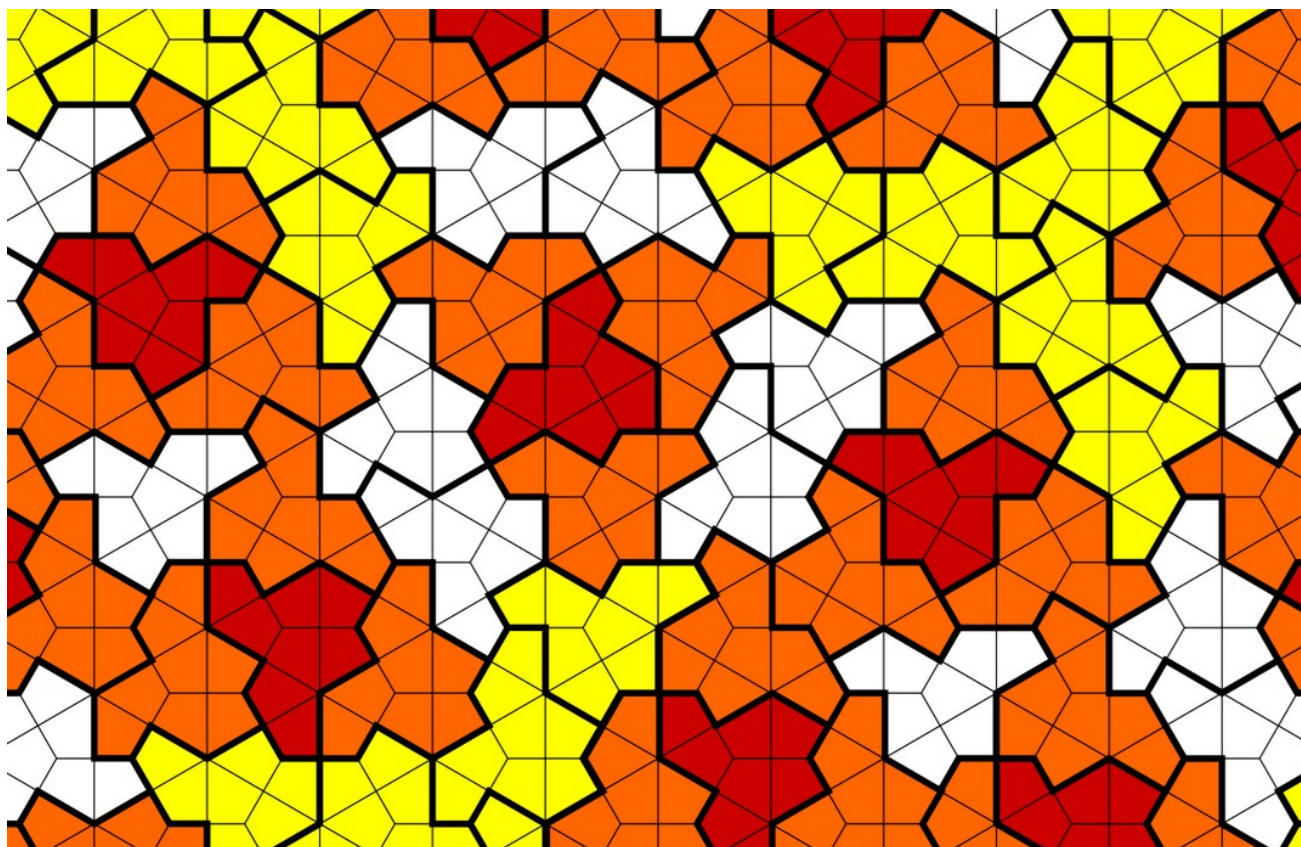

2023/6

r0.7b

PF 2024

Poutník

časopis Obce unitářů v Brně

WOODY ALLEN ...

- *Můžeme doopravdy, poznat vesmír? Božíčku, je už tak dost těžké vyznat se v čínské čtvrti ...*
- *Film je především zábava. Chcete-li poslání, jděte na poštu.*
- *Lidé jsou ochotní zemřít pro ideje za předpokladu, že jim nerozumí.*
- *Co když ve skutečnosti nic neexistuje a my všichni jsme jen součástí něčího snu? Nebo ještě hůř, co když ve skutečnosti existuje jen ten tlustoch ve třetí řadě?*
- *Nechci dosáhnout nesmrtelnosti svou prací, chci jí dosáhnout tím, že nezemřu. Nechci žít dál v srdcích svých krajanů, chci žít dál ve svém bytě.*
- *Peníze jsou lepší než chudoba, přinejmenším z finančních důvodů.*
- *Život je plný osamělosti a utrpení – a uteče příliš rychle.*
- *Chceš-li Boha rozesmát, sděl mu své plány.*
- *Demokracie je pořád ta nejlepší forma vlády. V demokracii jsou alespoň chráněny občanské svobody. Žádný občan nemůže být svévolně mučen, uvězněn anebo přinucen shlédnout některá představení na Broadwayi.*
- *Mysli srdcem, ne hlavou. Tady (v hlavě) jsou šedé buňky, tady (v srdci) je krev. Krev koluje, vyzná se. Buňky jen dřepěj.*

Zdroj: <https://citaty.net/autori/woody-allen/>

OBSAH

r 0.7b

Einsteinův klobouk (<i>Pavel Sedlák</i>) _____	2
Rozhovor s Hanou Říhovou (<i>Radovan Lovčí</i>) _____	3
Sub specie aeterni (<i>Karel Čapek a T. G. Masaryk</i>) _____	11
Senior roku _____	15
Další level (<i>Dan Novotný</i>) _____	16

Obrazový materiál:

- Obálka – Smithovy dlaždice: Cmglee – vlastní práce, CC BY-SA 4.0,
<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=129867716>
- s. 2 – Smithova dlaždice: By VonHaarberg - vlastní práce, Public Domain,
<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=139762310>
- s.10 – PF2024: Petr Vachuda
- s. 15 – autor neznámý, převod do SVG Tlust'á – založeno na
<http://www.ostrava.cz/jahia/Jahia/site/ostava/ostava/o-meste/znak-mesta-ostavy>, Public Domain,
<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=672301>
- s.28 – PF2024: Jan Vachuda
- Foto slunečnice na této stránce::
L. Shyamal – Vlastní dílo, CC BY-SA 2.5,
<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=895745>

EINSTEINŮV KLOBOUK

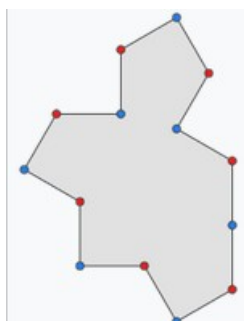
Pavel Sedlák

Na obálce tohoto Poutníka je vzor, vytvořený „aperiodickou monodlaždicí“, které se také přezdívá „Einsteinův klobouk“. Jedná se o řešení tzv. „Einsteinova problému“. Jde o žertovné pojmenování úlohy najít tvar (dlaždici), který by vyplňoval rovinu aperiodickým způsobem. Hledal se tedy „jeden kámen“ – německy „ein Stein“ – pro aperiodické vyplnění prostoru.

Aperiodickou monodlaždici objevil v listopadu 2022 a v březnu 2023 publikoval amatérský matematik David Smith. Matematikové Craig S. Kaplan, Joseph Samuel Myers a Chaim Goodmana-Strauss následně dokázali, že je prostor skutečně vyplňován nepravidelně.

Nejen umění a náboženství, ale i matematika má nárok na určitou iracionalitu a transcenci, které vlastně dávají našemu životu smysl. Nejlepším způsobem zde navazujeme na staré Řecko. Vystačíme s kružítkem a pravítkem, přitom jde o „třeskutě moderní“ záležitost. Staré Řeky by pravděpodobně nenapadlo, že je možné aperiodicky (to znamená hluboce nepravidelně) vyplnit prostor jediným tvarem.

Jde o matematiku pro matematiku samotnou, i když nelze vyloučit, že se pro tuto dlaždici časem najde nějaká praktická aplikace. Jejím poselstvím je však především elegantní a současně jednoduché matematické vyjádření jednoty řádu a chaosu.

ROZHOVOR S HANOU ŘÍHOVOU

Hanku Říhovou znají čeští unitáři jako dlouholetou členku naší Unitarie, psychoterapeutku, jeden čas dokonce i tajemnici pražské unitářské obce či jako autorku textů k některým písním v *Unitářském zpěvníku*. Známa je však také pořádáním celé řady duchovních akcí pro širší veřejnost, a to po celé České republice. V naší malé náboženské společnosti bychom dnes našli jen málo tak mnohostranných osobností, které se zabývají opravdu širokou škálou spirituálních praktik a dokážou je rovněž aplikovat, vyučovat a předávat v praxi – byť nutno přiznat, že postavy Hančina typu nebyvaly v minulém století v Unitarii žádnou výjimkou. I přes svou republikovou známost však Hanka paradoxně, až na výjimky, své akce na unitářské půdě kvůli malému zájmu současného členstva nepořádá. O jejím životě, který byl dříve spjat s jihočeským Pískem a v posledních letech se severočeskými Teplicemi, i o Hančiných podnikaných aktivitách se dozvíme více v následujícím rozhovoru.

1. Hanko, mohla bys nám říci něco bližšího o tvém rodinném původu, odkud pocházíš a kdy jsi přišla na svět? Byla jsi nějak duchovně vedena rodiči v dětství, nebo jsi šla v životě vlastní nevyšlapanou cestou?

Narodila jsem se v moravském Vendolí u Svitav, doma, prý jako páté dítě jsem vypadla sama a náhle. U porodu asistoval i táta, než se mu podařilo sehnat porodní bábu, jak se dříve říkalo.

Táta byl truhlář, vyráběl nábytek i rakve, staral se o zahradu, králíky, slepice a políčko. Také hrál ochotnické divadlo, uměl kreslit, zpívat, hrát na foukací harmoniku, řečnit, umělecky psát, tancovat... Vyprávěl nám neuvěřitelné historky z mládí. To byly vzácné chvíle, kdy jsem se bezstarostně smála, jinak jsem měla dětství a mládí hodně smutné.

Vyrůstala jsem ve velmi skromných podmínkách v katolickém prostředí. Víra mě ovlivnila zejména u příbuzných, kde jsem pobývala od dvou do šesti let, vždy od Vánoc do jara, aby maminka mohla jít do práce a já nemusela v zimě brzy vstávat do školky, a také o velkých prázdninách už jako školačka. Sledovala jsem strýčka, jak šije boty i pokousané psy, tetu, jak sází do pece chleba a suší křížaly. Viděla jsem šlapat zelí, rodit se telátka, kůzlátka, housátka a další drůbež. Snídalo se bílé kafe z melty a suchý chleba, jen v neděli tetiny buchty. Kousek masa byl pouze v neděli. Jídlo se požehnálo modlitbou. Drala jsem peří, pásala kozy a krávy

a učila se je dojit. Chodit každou neděli 5 km do kostela bylo samozřejmostí. Tam (v Jarošově u Litomyšle) byl mír a řád. Až mnohem později jsem s velkou vděčností pochopila, jaký hluboký základ vnitřního bezpečí, vnitřní síly a víry v něco „lepšího“, než je bolest, kterou vnímám kolem sebe, jsem zde získala.

2. Které prožité zkušenosti dnes vnímáš jako určující pro tvůj duchovní život?

Jako dítě jsem chodila do náboženství. Farář mi říkal, že se dobře učím a že bych se mohla stát jeptiškou. Když maminka onemocněla, slibovala jsem Bohu, že když se uzdraví, stanu se jeptiškou, ale maminka umřela. Potom jsem na Boha zapomněla. Až mnohem později, když manžel po havárii zůstal invalidní, děti byly malé a nebyl nikdo, kdo by mě na chvíli zastoupil, jsem na pokraji sil začala prosit Boha o pomoc. Když s pokorou prosíme, pomoc vždy přijde. Podle knížky jsem si začala cvičit jógu a brzy poznala, že zdroj síly, opravdového štěstí a odpovědí na všechny otázky je v nás. Toto poznání jsem brzy začala se *zájemci sdílet. A tak se počala plnit v dětství naléhavě vyslaná prosba: „Bože, toužím jednou něco pořádného dělat a pomáhat Ti, aby lidé byli šťastní, přestali si ubližovat a měli se rádi.“*

3. I když chápu, že svému celoživotnímu duchovnímu sebestudiu přikládáš zásadní význam, neodpustím si zvědavou otázku, jakou cestou se ubírala tvá světská studia a profese, jimiž ses zabývala v minulosti?

Po maturitě na Střední ekonomické škole ve Svitavách jsem chtěla na žurnalistiku, ale nedostala jsem se. V několika zaměstnáních jsem pracovala jako vychovatelka, hospodářka, sekretářka, asistentka, metodička kulturního oddělení... Až mnohem později, když jsem učila jógu a provázela klienty terapiemi, jsem studovala na psychologické fakultě Pražské vysoké školy psychosociálních studií.

4. Zabýváš se velkou škálou různých duchovních technik, které sis nejprve na sobě a ozkoušela a poté jsi je začala také vyučovat.

Nevím, zda bude prostor zmínit všechny. Pokusíme se tedy zmínit alespoň některé. Z těch známějších je ti blízká jóga, vyda i čchi-kung. Kdybys měla druhým doporučit tyto tři směry a stručně je charakterizovat, čím by jim každý z nich byl prospěšný a proč by se jím měli zabývat?

Začala jsem s jógou. Později jsem měla příležitost poznat čchi-kung a tai-čchi. Nadchlo mě držet v rukou energii, vědomě a cíleně ji vést tělem a pracovat s ní. Od dlouhého stání mě však bolely nohy, a tak když jsem poznala wydu, byla jsem úplně blažená. V ní se snoubí prvky všech tří zmíněných systémů, navíc je propojená s přírodou, umožňuje cíleně pracovat s emocemi a má velký duchovní přesah.

5. Zabýváš se i jógou smíchu. Jak ses k ní dostala a jaký má ohlas v praxi? Pro upjaté a škrobenější typy lidí může být tato praktika nepřijatelná, málo duchovně seriózní či se jim jevit vyloženě šíleně. Co ty na to?

Se smíchem při józe jsem se setkala už na učitelských kurzech a na setkáních učitelů jógy, kde nás smíchem provázel Karel Nešpor, známý psychiatr a učitel jógy. Smích byl součástí programu i na mých lekcích, ale teprve mnohem později jsem se dozvěděla o specializovaných kurzech pro učitele jógy smíchu. Absolvovala jsem ho u Ejvinda Jacobsena v roce 2010.

Ano, setkala jsem se s upjatostí i nepřijatelností, ale nakonec všichni „vyměkli“, čímž myslím, že odložili osobnost, smáli se a uvolnili. Když se smějeme, jsme v přítomnosti a přestaneme myslet, což je velmi žádoucí a osvobozující. Prostor bez myšlenek je vlastně kvantové pole všech možností.

V malé skupině jsem vedla účastníky i hlouběji. Např.: „Dopřeješ smích i svému „nepříteli“? Můžeš si představit, jak se směje? Jak se u toho cítíš? Dokážeš si představit, že se smějete spolu? Dopřeješ to sobě i jemu?“ Samozřejmě musí být prostor pro individuální ošetření případných bolestivých emocí a pro otázky. Slovo nepřítel jsem dala do uvozovek proto, že žádní nepřátelé nejsou. Jsou to učitelé a léčitelé, kteří otevírají naše stíny a minulá zranění.

6. Co si mám představit pod pojmy „transformace stínů“ a „dialog vnitřních osob“? K čemu tyto praktiky slouží a mohou pomoci?

Je velmi důležité se přijmout (a celý svůj život) a přiznat si své stinné stránky (části). Bez toho si jen nalháváme, že jsme duchovní. Pokud jsou nevědomé nebo je popíráme, promítáme je do svého okolí. Od sebezpřijetí se odvíjejí všechny oblasti života – zdraví, vztahy, hojnost, práce ... Nemluvě o tom, že každý se podílí na kolektivním vědomí lidstva a to zase zpětně ovlivňuje celou planetu. Když vnitřním hlasům (vnitřním částem)

při terapii dáme prostor vyjádřit se//ukázat – na emoční, verbální, mentální, fyzické i energetické rovině, poznáme jejich hloubku, jejich zranění, programy, přesvědčení, úmysly a potřeby. Jde o hluboký vnitřní proces sebezpřijetí. Přijetím a péčí se samy transformují. Nejprospěšnější je dovolit temným stránkám – jako je pomstychtivost (někdy maskovaná za volání po spravedlnosti), nepřejícnost, závist..., aby se ukázaly v „plné parádě“, a bez posuzování jim naslouchat, a tím je vysvobodit z vězení, odkud sabotují náš život. Když se klient takto poctivě otevírá, mám radost a mrazení.

Setkala jsem se i s touhou vědomě konat zlo.. Ano, i to je v nás – jsme hologramem vesmíru. Taková sezení bývají těžší, ale nakonec se vždy ukáže, že i zlo touží po přijetí a lásce. A že v hloubce je strach.

A co nám metoda transformace stínů přináší? Poznáváme, co skutečně je sebeláska a láska. Vidíme, jak porozumění, soucit a láska vše mění. Svého „nepřítele“ (vnitřního i vnějšího) vidíme novými očima. (Objekt se mění podle toho, jak na něj nahlížíme.) Fyzicky i emočně se nám uleví. Uvolní se nám spousta energie, která byla ve stínech zadržovaná. Pozorujeme proměnu chování a prožívání: Jsme např. otevřenější, odvážnější, veselejší a spontánnější, vnímáme celkovou změnu života: To, co jsme dali sobě (svým vytěsněným částem – stínům) začneme dostávat (přitahovat) z vnějšku. „Jak uvnitř, tak vně.“ Jinými slovy: Změníme svoji realitu, která vždy zrcadlí nitro. Nebo ještě jinak: „Kdo má, tomu bude přidáno.“ Proces transformace stínů rozpouští iluzi oddělenosti od celku, „šéfa“ všech stínů, a tím základní příčinu vzniku všech stínů, kterou je připoutanost k „já“ a dualistickému vnímání světa, to znamená rozdělování na dobré a špatné. A především přináší zkušenost vnitřního míru a ticha, prostoru, kde nic nechybí ani nepřebývá.

Zájemci se tuto metodu můžou naučit a sami sobě (nebo druhým) pomáhat s běžnou nepohodou a nepříjemnými emocemi, ale i s hlubokými tématy. Chodit jen na terapie však nestačí. Je třeba meditovat (meditace je bytí v přítomnosti), být bdělí vůči svým myšlenkám a slovům, uvědomovat si své motivace za veškerým jednáním. A hlavně vystoupit z role oběti a převzít odpovědnost za svůj život. Mám mnoho vlastních zkušeností, jak myšlenky ovlivňují emoční i tělesný stav, zdraví či nemoc ... Ale to jsou známé věci.

7. Zabýváš se rovněž regresními terapiemi, které vracejí člověka do zážitků z jeho minulých životů. Jak v tvém podání probíhají?

A k tomu otázka na tělo: Jaká rizika tato praktika přináší a co bys řekla argumentu akademických psychologů a psychiatrů, kteří jsou sice regresím nakloněni, ale domnívají se, že by měly být pouze jejich odbornou doménou?

Předně bych chtěla zdůraznit, že nejde primárně o cestu do minulých životů (alespoň já klienty s tímto požadavkem odmítám) a že nestačí minulost pouze prožívat nebo vidět, ale že se minulým traumatem, které najdeme jako příčinu současných potíží, musí procházet tak dlouho, až se zcela rozpustí emoční a fyzická bolest. Také je třeba rozpustit účinek sugestivních myšlenek či výroků, které člověk při traumatu měl nebo slyšel. Ve stavu zúženého vědomí jdou přímo do podvědomí a odtud ovládají náš život. Např. dítě je svědkem ožívování člověka při autonehodě a uslyší: „Je konec. Už to nemá cenu.“ Těchto několik slov může být později příčinou toho, že pro něj nemá cenu dokončit školu, zůstat ve vztahu, o něco se snažit..., protože každá zátěž pro toho člověka znamená, že „je konec“. Je dobré každé trauma (úraz, pobyt v nemocnici, úmrtí v rodině, tragédii...) co nejdříve „zpracovat“. Pracuji bez hypnózy. Mám zkušenost, že proces dlouhé a velmi bolestivé regrese často nahradí metoda transformace stínů. Regrese také každý není schopen, kdežto transformace stínů ano. Otázku rizik jsem vlastně zodpověděla. Proces regrese se musí poctivě a zcela dokončit. K poslední části otázky bych řekla, že samotné studium, titul nebo výcvik čehokoliv (např. konstelací) nemůže nahradit pokoru a duchovní poznání a vedení.

S regresemi nedílně souvisí otázka karmy a tzv. reinkarnace. Ta má samozřejmě i řadu odpůrců, z různých příčin, ať již obecně ve společnosti, či mezi našimi unitáři. (Pamatuji doby, kdy se k tomuto pojetí hlásila dokonce většina unitářských duchovních, což už bych dnes s jistotou říci nemohl.) Kdybys měla v kostce říci, proč se domníváš, že idea karmy a reinkarnace má své opodstatnění, jaké důvody bys uvedla?

Pro mě je to tak samozřejmé, že to ani neumím vysvětlit. Jinak by život nedával žádný smysl. Mám mnoho zkušeností s tím, jak minulé skutky, prožitky, myšlenky a motivace ovlivňují naši současnost. Žijeme to, co jsme vytvořili. Např. si vzpomínám, jak při jedné regresi poslední myšlenky při odchodu z minulé inkarnace přesně odpovídaly tomu, co dotyčná paní prožívala v současné inkarnaci. A to ani nemusíme

„chodit“ do minulých životů – zákon karmy (co zaseješ, to sklidiš) působí téměř okamžitě. Když jsme v něčem nepoctiví, ztráta nás brzy nemine. Taky znám klavíristu, který vypadá jako Bedřich Smetana. A jak si vysvětlit tu jistotu při prvním setkání s nějakým člověkem nebo místem?: „Tebe přece dávno znám! Tady už jsem byl!“ Proč např. se bourá všude tam, kam vy se přestěhujete? (To není na tebe, Radovane.) Protože jste v minulosti ničil a boural. Je však možné (a prospěšné) přestat „živit“ příběhy, přestat se identifikovat s osobností, žít přítomnost a konat v nekonání ... To je skutečné osvobození.

8. Co pokládáš ve své duchovní praxi za největší úspěch?

Poznání, toho, co nepomine. Nazvala bych to spíš Milostí než úspěchem. V profesním životě, který od mé duchovní cesty nelze oddělit, považuji za největší dar vedení konstelací (rodinných a všech dalších) a metodu, kterou jsem rozvinula a nazvala transformace stínů. Díky těmto metodám zájemce prochází cestu od osobní lidské bolesti k prožitku bezpečí, podpory, důvěry, sounáležitosti, celistvosti, do ticha a míru.

9. Lze vůbec vést jasné dělítko mezi duchovní praxí, cvičením a různými spirituálními terapiemi?

Jak to vidíš jako psychoterapeutka i duchovní učitelka v jedné osobě?

Není žádné dělítko nejen mezi tím, co jmenuješ, ale ani mezi tím vším a běžným životem. Život (zejména vztahy) jsou nejvyšší duchovní školou. Nelze oddělit osobní a pracovní život od duchovní praxe.

10. Víceero let jsi aktivně působila v Unitarii. Jsi dokonce autorkou textů několika písní v oficiálně vydaném *Unitářském zpěvníku*. Ještě se věnuješ skládání písňových textů? A jaké jsou tvé další koníčky?

Děkuji za připomenutí. To byla nelehká a krásná práce, o kterou jsem byla požádána. Text v češtině musel rytmicky ladit s hudbou, ale také odpovídat obsahu původního textu v angličtině. Nikdy před tím jsem to nedělala. Přebásnila jsem též některé anglické texty k *Tancům míru, kterým se věnuji*. Od dětství píšu a přednáším básničky. Hrála jsem divadlo, i divadlo jednoho herce. Založila jsem divadlo poezie. Byla jsem dramaturgem, režisérem i hercem. A miluji tanec, zpívání, výlety, procházky přírodou a plavání v jezeře. Hodně potřebuji být také sama v tichu,

11. Co tvá současná rodina? Můžeš nám ji krátce představit? Padlo jablko blízko, anebo daleko od stromu stran duchovních zájmů?

Obě děti (dnes už dospělé) jsou velmi inteligentní a citlivé. Teď se mi chce smát, protože to asi o svých dětech říká téměř každá matka. Dcera vystudovala psychologii a speciální pedagogiku. Od dětství maluje a píše básničky. Jde vědomě duchovní cestou a je velmi šikovná i v psychoterapii. Ale takhle by to slyšet nechtěla. Prostě žije v pravdě. Syn je „jogínem“ od narození, aniž by to věděl. Nikdy o nikom nemluvil špatně. Sám od sebe už v dětství respektoval, že je někdo „jiný“. A když viděl, že se lidi perou, řekl: „Proč to dělají? Vždyť je jen láska.“ Tvoří firmám webové stránky. Pořídil si bicí soupravu. To je jeho cesta k meditaci. A jsem také šťastnou babičkou.

12. Prozradíš nám, jaké máš plány do budoucna?

Ráda bych uskutečnila další kurz transformace stínů, protože je to velmi potřeba. A uspořádat básničky a namluvit je s hudebním doprovodem. Jinak nemám žádné plány. Život sám mě přetváří a vede.

*Poezie v každodennosti,
bolesti i radosti,
v tom, co nelze vyjádřit slovy.
Láska však rozumí,
v tichu i bouřce
našlapuje polehoučce
jak pířko z křídel anděla.
Jen cítím. Oněmělá
zachytávám do slov krásu.*

Více na www.cestyksobe.eu. Otázky kladl: Radovan Lovčí

Čtu to zleva od té lanovky

co posílá z nebe dárky na Vánoce:
světýlko, kapra v lavoru
a šampus co střílí prudce nahoru.

Ten lyžař zas nabral darů divoce,
že ho s tím musí vyvézt do kopce.

Tam ta se maluje, oslava začíná
a z baňky na ni kouká ta samá blondýna.

Ten v autě na návštěvu
sněhuláka jako dárek vzal,
nepočítá že oblevu
tenhle zimní měsíc přichystal.

K tomu jablíčkové přání:
Kéž provází nás požehnání.
Mladí, staří, děti, dědové a babičky
ať mají i v kafe šťastné hvězdičky!

*****!

Jarmila

SUB SPECIE AETERNI

Karel Čapek – z Hovorů s T. G. M.

Tedy teista; přijímáte teismus – čím? Citem? Rozumem? Vírou?

Rozumem; jakou roli přitom má víra, to už patří k problémům náboženství. Přijímám teismus zkušeností a rozumem. Důvody a důkazy teismu mně dává rozum.

Které důkazy?

Hlavně důkaz teleologický. Účelnost světa, života, historického dějstva, našeho poznání i mravního úsilí mě vede k uznání stvořitele a ředitele všeho, osobní bytosti duchové a nekonečně dokonalé. Bůh sám je rozum, je nús, logos. Tomu rozuměli už Řekové, když se osvobozovali od mytického polyteismu a fetišismu; rozum, řekl už Anaxagoras, je pořadatelem kosmu, a za to ho velebí Aristoteles, že „přišel jako střízlivý mezi opilé“.

A čím byste dokázal tu účelnost?

Zkušeností a rozumem. Pravda, většina lidí věří v účelnost jen napolo a dost neuvědoměle. Člověk, který by naprosto a do důsledků popíral řád ve světě a účelnost všeho, i svého vlastního života – prosím vás, jak by mohl být živ s takovou myšlenkou? Sám rozum přece zjišťuje a do jisté míry i konstruuje rozumný řád ve všem, co poznává; rozum už svou náturou jde za pořádkem a účelností, sám klade účely; mluvit o náhodě a bezcílnosti světa je proti rozumu, rozum sám je orgánem řádu a teleologie. Účelný řád světa je dán rozumem, naše poznání samo je teleologické.

A jak vyložíte, odkud, proč a nač je všechno zlé, bolest a neštěstí, války a pohromy?

Nevyložím. Nedovedu vyložit. Ale ani monismus, ani panteismus, ani dualismus, ani materialismus a tak dále to nedovedou vyložit lépe; držím se teismu, že je ze všech možných hypotéz o podstatě a původu světa nejprostší. Řekněte, proč by to špatné, bolestné, nesmyslné, co nám

život dává, mělo víc vážit než to zdravé, šťastné a pěkné? Dobrého je v řádu světa víc; ale to zlé člověk cítí silněji. Poctivě vyložit, k čemu slouží nedokonalost, utrpení a tak dále, nedovedu; ale vidím, že člověk a lidstvo mohou a mají nedokonalostem čelit. Bez přemáhání překážek, bez naléhavých a někdy i bolestných příčin k jednání by život nebyl životem plným. Myslím, že filozofii není třeba vyvracet pesimismus a ospravedlňovat Boha. Bůh nepotřebuje advokáta. A vyvracet pesimismus? Nemoc, bída, zločiny a tak dále se nemohou vyvracet slovy. Nemyslete, že bych si nesrovnalosti a bídu fyzickou i duchovní zapíral. Když jsem nedávno přišel na Moravu do Židlochovic, slyšel jsem tam slavičky zpívat, no, překrásně. Řekli mi, letos slavičky zpívají, protože mají dost komárů. A projela mně mozkiem myšlenka: To ti slavičky prozpěvují Pánu Bohu své díky za ty komáry? A co ti komáři – to jejich bzučení je také chvalozpěvem za to, že je slavičky v letu polykají? Teleologie – tvrdý oříšek, ale i když se neprokousne, vejde se spíš do dlaně než teorie bezcílnosti, náhody a chaosu.

Druhý argument teismu, to máme důkaz řečený kosmologický: bez první příčiny, bez prvního tvůrce a hybatele nemůžeme rozumět vzniku, pohybu a vývoji veškerenstva. Z hlediska kauzálního musíme klást nějaký začátek toho řetězu příčin; nestačí nám, myslím, přijímat sekundární příčiny *in infinitum*. A pozitivistické *ignorabimus*, učení o nepoznatelnosti prvních příčin, agnosticismus vůbec, nepokládám za výklad světa a života.

Už psychologicky je to divné: zakázat si otázky po prvních příčinách. Je to jako ta pohádka o devíti komnatách. Do všech komnat smíš vkročit, jenom do té desáté ne. Pak si člověk myslí, že v těch devíti komnatách nic zvláštního není a že jen ta desátá stojí za to.

Tak asi; a není v ní víc, snad nic. Hume a Comte chybili, když odmítali *a limine* hledání příčin – Comte to dokonce zakazoval skoro policejně; také to s ním podle toho dopadlo, vzal si zakázaného chleba největší kus, upadl do mýtu až po uši.

Myslím, že moderní přírodověda svým učením o entropii potvrzuje Aristotelův postulát první příčiny: končí-li se podle mechanické teorie tepla svět stejným stupněm teploty ve všech svých částech, tedy tepelnou smrtí, pak svět není od věčnosti, nýbrž začal se v čase a v čase má i svůj konec. Víím, že se tento důvod od některých fyziků nepřijímá.

Existenci Boha dokazujete jenom těmi dvěma argumenty?

Ano. Přesněji řečeno, hypotézu o existenci Boha; pro vědu teismus je hypotézou, která podle požadavku logiky je jednodušší, a tedy oprávněnější než hypotézy jiné, třeba materialismus a podobné. Já jdu dál: jako teista, jako pluralista přijímám také existenci duše a její nesmrtnost, jsem si jist duší a dušemi; ale rozumově to dokázat argumenty, které by každého umlčely – to nedovedu. Jsou přece vědci, kteří hájí materialismu, panteismu, monismu a tak dále – nepokládám se za neomylného a všechno lépe vědoucího. Myslím, že hypotéza duše nesmrtné se neprotiví biologii a psychologii, neprotiví se vědě. Kdysi, v mládí, mě rozčilovalo, že nemám důkazů naprosto porážejících. Dnes si říkám: což musíme, cožpak můžeme vědět všechno a mít to notariálně černé na bílém? Jaký by to byl svět, kdyby byl pro nás bez tajemství! Kdybychom věřili, že víme všechno, ztloustli bychom příliš. Když jsem býval kantorem a učil filozofii, chodili na mne hoši a ptali se na to a na to; nemohli pochopit, když jsem jim říkal – nevím. Divili se, jaký je to filozof, když nemá na všechno odpovědi.

Ale i když nesmrtelnost duše nemůžete dokázat, musíte mít aspoň pohnutky, proč ji s jistotou přijímáte.

To ano. Nedovedu si představit, že by taková krásná a jemná věc, jako je myšlení, poznávání, zbožnost, mravní úsilí, vnímání krásy, celá kultura, že by se to mohlo ztratit, že by to mohlo nebýt k ničemu. Fyzikové říkají – energie se nemůže ztratit; a což tato energie v nás? Duše hýbá hmotou, rozum dává hmotě tvar, určuje účel a poznává celý ten svět: což může ta hmota trvat – a duše ne? Bylo by to divné.

A pak: sám život svědčí proti smrti. Pravda, všechno živé umírá; ale všechno živé má nesmírnou vůli trvat, přetrvat sebe, trvat identicky. Rostlina znova ožívá ve svém potomstvu, odevzdá všechno dál a nic ze svých vlastností neztrácí. Jen duše by se nedědila, jen duše by neměla pokračování. Bylo by to nepřirozené.

Mohlo by se říci – přežíváme sebe ve svých činech. Ale kolika lidem se poštěstí odevzdat příštím skutečné dílo? Jedni umírají mladí, druhým

nedána možnost užít svého nadání. Nedovedu si myslet, že by se mohlo jen tak ztratit to potenciální dílo v nich. Bylo by to nespravedlivé.

Nemůžeme dokazovat nesmrtelnost duše; ale na druhé straně – nedovedeme si opravdu představit nebytí a neživot; dovedeme si konec života představit jenom negativně, že nevidíme, neslyšíme, nevíme. Náš pojem smrti je tak prázdný, jako pojem nestrom nebo netráva. Snad pro tu prázdnotu se smrti bojíme jako černé díry.

Přijde na to: já se jí nebojím, mnoho lidí se jí nebojí. Primitivové neznají strachu ze smrti, středověk se jí nebál – teprve moderní člověk z ní má strach. Předně se víc než někdejší člověk bojí bolesti –

– *jak to napsal umírající Wolker: „Smrti se nebojím, smrt není zlá, je to jen kus života těžkého. Umírání se bojím.“*

A druhé – mnohý moderní člověk se bojí smrti, že je příliš požívačný – život mu není velkým dramatem, chce na něm jen jídlo a požitek; je nevěřící, není v něm dost důvěry a odevzdanosti. Moderní sebevražednost a strach před smrtí – to dvoje souvisí, tak jako souvisí strach a útěk. Ale to by byl problém pro sebe. Když myslím na nesmrtnost, nemyslím tak na smrt a co bude po ní, jako spíš na život a jeho obsah. Mně nesmrtnost plyne z bohatosti a hodnoty lidského života, lidské duše. Člověk sám sobě, člověk člověku je hodnotnější jako bytost duchovní. A nesmrtnost duše plyne i z uznání Boha, z víry ve světový řád a spravedlnost. Nebylo by spravedlnosti, nebylo by dokonalé rovnosti bez věčnosti duší. A konečně – nesmrtnost se prožívá už teď, v tomto životě; nemáme zkušeností o životě po smrti, ale máme, můžeme mít zkušenost už teď, že život opravdový a plně lidský žijeme jen *sub specie aeterni*. Ta zkušenost záleží koneckonců na nás, na tom, jak žijeme, čeho jsme plni a co ze svého života tady hledíme udělat. Jen jako duše mezi věčnými dušemi žijeme život plně a doopravdy. Existence duší je pravým základem demokracie: věčné věčnému nemůže být lhostejné, nesmrtný je nesmrtnému roven. Odtud láska k bližnímu dostává svůj zvláštní – říkává se metafyzický – smysl.

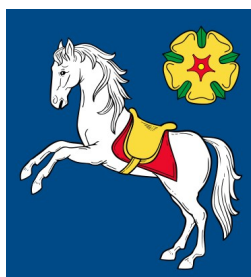
SENIOR ROKU

Město Ostrava vyhlašuje každoročně při příležitosti Mezinárodního dne seniorů anketu Senior roku město, aby ocenilo čínorodé obyvatele Ostravy starší 65 let:

Titul senior roku 2023 byl udělen doc. MgA. Janu Grossmannovi, hudebnímu skladateli a publicistovi, pedagogovi. Učil v několika lidových školách umění, krátce působil jako dramaturg Janáčkovy filharmonie Ostrava a Státního komorního orchestru v Žilině, dva roky byl dramaturgem festivalu Janáčkovy Hukvaldy. Od roku 1993 pan docent působil na mnoha univerzitních a celorepublikových institucích jako pedagog a vedoucí pracovník na Katedře hudební výchovy Pedagogické fakulty Ostravské univerzity. Stále se věnuje kompozici a překladům duchovní literatury z bulharštiny. Je členem Tvůrčího centra Ostrava a Společnosti českých skladatelů při Asociaci hudebních umělců a vědců Praha.

Ostrava udělila také dvě čestná uznání panu Stanislavu Drozdovi a Rudolfu Kubicovi. Na pomyslném vítězném stupínku městské ankety stanul Spolek seniorů Martinov.

Podle <https://www.ostrava.cz/cs/o-meste/aktualne/mesto-ocenilo-seniory-roku-2023>

DALŠÍ LEVEL

Daniel Novotný

Tajemství

je tajemství
že žádné tajemství není

Jen tak

jen tak ležet
poslouchat rádio
a užívat si dobro

Nahá

matematička
se zdráhala přijít
nahá
tak přišla
na gé plus jedna

Politologická miniatura

v hospodě
se politolog
polil
a politoval

další level

časem
se ze speciálních forem
stanou běžné
a potom se spolu
se všemi ostatními formami
stanou opět
speciálními

střecha domu

pan Popleta
chce opravit
tašky na střeše
svého domu
tak přemýšlí
zda pozvat
taškáře
pokrývače
či pokrytce

Matikářka žákovi

když jsi to viděl
tak si to vyděl

vda

uniká nám *vda*
čili skutečná podstata věcí
protože všechno
co máme před očima
je pouze *pra-vda*

Brýle

někdy si
sundám brýle
a řeknu si
"takhle svět vypadá
doopravdy"

Chtíč

nechci to,
nebo to jenom nechci chtít?

inception

když probudím se ze sna
obklopí mě svět:
sen Boha

podobenství o mýdle

když jsme čistí
mýdlo se vymydlí
zmizí

bytí

bytí je prostě jenom
bytí
. . . a my kolem toho máme
kupu knížek

mír

japonské herní
konzole jsou vypnuté
dobožováno

nepovedené pátrání

Našel jsem jen slova:
zkusím to zas, znova.

Cukroví

(pokus mužského autora o ženský lyrický subjekt)

na cestě se mi rozsypalo cukroví
které jsem pekla s láskou
boky jako skříň
život jak bonpari
šla jsem na procházku po lese
odreagovat se od těch patálií
stejně svítí slunce, měsíc nebo lampy
tak co

růst

ono to nebolí
ono to
odbolívá

Seberozpouštění

člověk až žasne
když mu dojde
kolik toho
o čem myslel
že je "jeho vlastní"
či "on sám"
bylo jen
dodatečně nalepené:
nakonec zjistí
že je nic

koan "voda a vlny" verze 2.0

když vlna zjistí
že je součástí oceánu
nezmění to její
tvar

parfém

někdo na mě vylil
trochu parfému
tak pátrám
co že je to za konspiraci
snažící se mě hacknout přímo přes kmen mozkový
aby odstředivé síly
prohlásily neokortex za irelevantní
vzhledem ke kupení intelektuálních slovíček
se mi asi povedlo hack odvrátit
někdo na mě vylil
trochu potu

protipsaní

prý tvoříme:
ale co takhle
psáním něco
od-tvořit?
několika verši
škrtnout
celé náklad'áky
plné popsaného papíru:
pak zasvitne
pozitivní aspekt
prázdna

trocha nebeské mechaniky

měsíční srpek:
pohled na úplněk
zakrývá sama Země

zrcadlo obrazovky

díval jsem se
dneska odpoledne
v televizi
na film
abych se zase
dozvěděl
něco nového
o sobě

jablko

neřešit nic
jak jablko, které spadne
daleko od stromu

matematická miniatura

všichni matematici na světě
používají jednu a tu samou
prázdnou množinu

odlesky

slunce svítí do autobusu, v němž jedu
a tvoří odlesky na oblečení spolucestujících
vůbec nevím, jak to funguje
ale je to krása

ztraceno v překladu

když mluvím o jablkách
a druhý tam slyší hrušky
je vše ztraceno v překladu
z jednoho mozkového kódu
do druhého

průlom

symboly přestaly odkazovat
a staly se
samy sebou

homerun

po proběhnutí páskou
končí závod
takže už neexistuje start
ani cíl

informatická glosa

díky výpočetní technice
se snad podaří nastolit rovnováhu
mezi altruismem a sobectvím:
při kopírování dat
někomu něco dáš
a zároveň ti to
zůstane

Gödelova hráz

pokud chceme náboženskou toleranci
nemůžeme tolerovat
netolerantní náboženství
aneb smyčky odkazující samy na sebe
nám napalují kudrlinku
na rozumku
můžeme se v nich
buďto ztratit
nebo vykročit
dál

báseň, jejíž název nedokážu vymyslet, at' se sebevíc snažím

vědomí . . .
jak zkvantuješ vědomí?
je spojité
jako srdceryv ke Slunci
míšení barev mezi světlem a stínem
slité stránky všech knih světa
nepospíchej, vyplašíš ho . . .
stejně ho nepřibude ani neubude
i když pulsuje tam a zpátky
mezi zdánlivými "póly" a "protiklady"
prstoklady . . .
a dvě ruce spletené spolu
smazaly stejně všechno, co se kdo snažil říct

pozdrav z Řecka

zemětřesení v hotelu
nad postelí mám prasklinu ve zdi
předtím jsem přemýšlel o tom, zda mám v životě meditovat či ne
asi to nesouvisí

subjektivně objektivní

Je svět něco šíleného,
nebo něco normálního?
Nevím – je v něm něco mého:
všechno vnímám přes Dannyho.

politická

uprostřed mozku člověka
zuří politický boj:
Strana Pohodlí, Jistoty a Normálnosti
propaguje konformitu
Strana Magie, Fantazie a Tajemna
by ráda uzákonila magické myšlení
Pokrokové Hnutí Vědy a Poznání
naproti tomu vyžaduje
větší množství informací
z populárně-naučných serverů
volby
jsou permanentní

leknínová miniatura

jen cvok se diví
leknínu na hladině
když jej tam sám dal

Temporální kaleidoskop

nějak se nám pomíchaly body na časové ose
takže Casanova svádí Kleopatru
Jan Sladký Kozina bojuje v husitských válkách
a Honoré De Balzac nechápavě hledí na textový editor
Jidáš zradil Buddhu
Edison vynalezl střelný prach
a někdo napsal klínovým písmem pojednání o gender studies
Kolumbovi by se z toho točila hlava
kdyby nestál modelem Picassovi
a nepřihlíželi by spolu Slunci ve stádiu rudého obra
Velký třesk
byl stvořen
z žebra

je místo

je místo
kde neexistují žádné starosti
protože je nelze sestavit
z tamních základních kamenů
je místo
kde si všichni rozumějí
i když má každý
vlastní úhel pohledu
možná se tam všichni jednou potkáme
pokud budeme držet při sobě
možná se tam všichni jednou potkáme
pokud budeme trpěliví
je místo . . .

Prima sezóna

jsem Danny Smířený
s tím
že věci mezi Mužem a Ženou
mohou být snad ještě tajemnější
než ty mezi Nebem a Zemí

Losing my religion

katedrála se zhroutila
vlastní vahou
z jejích trosek
vyrůstají květiny
voní

rekurze

andělé
sedí na nebi
a pozorují
naše osudy
my
sedíme u svých telefonů, počítačů a televizí
a pozorujeme
osudy jiných

óda na bojovnici

jako blesk a déšť
čistící vzduch
zabila jsi ve mně všechno
co už tam nemělo být

není meditace jako meditace

někdy se při meditaci
podívám na stěny svého pokoje
a vidím
pulsování energie
soukromý vesmír
kokon, který mě chrání před poryvy jsoucna-nejsoucna
a to je zajímavé
někdy se při meditaci
podívám na stěny svého pokoje
a vidím
stěny svého pokoje
a to je dobře

nakonec

nakonec není co řešit
jen ozvěny se volají a ozývají
a jedna noha
přirozeně následuje
druhou

Kontakt: Obec Unitářů v Brně, Milady Horákové 13, 602 00 Brno
Shromáždění: Budova Finesta, 2. patro, místnost 213
Bankovní spojení: 1347674359 / 0800 (platné v roce 2023)

*Metta Bhávana
(meditace soucitu)*

„Tak jako naplňujeme křišťálovou vázu čistou, průhlednou a zdravou vodou, tak naplňujeme svoji mysl i tělo myšlenkami nekonečné lásky a soucitu. Kéž všechny bytosti jsou zdravý a šťastny, kéž všechny bytosti žijí v klidu a míru.

Kéž všechny bytosti na severu, jihu, západě a východě, malé i velké, silné i slabé, bohaté i chudé, krásné i ošklivé jsou zdravý a šťastny. Kéž všichni naši kritici, oponenti a nepřátelé jsou zdraví a šťastni.

Odkládáme myšlenky závisti, nenávisti, myšlenky strachu který jsme zažili od narození až po tuto chvíli; odkládáme myšlenky a představy o nemocech a nahrazujeme je myšlenkami nekonečné lásky a soucitu.

Kéž všechny bytosti jsou zdravý a šťastny, kéž všechny bytosti žijí v klidu a míru. Kéž si všichni v pravdě uvědomíme, že jsme bratry a sestrami v jednom nekonečném oceánu života a přejme si vzájemně klid a mír. Mír blízkým a mír vzdáleným.

Opakujme si zvolna v mysli dvacetkrát: Kéž všechny bytosti jsou zdravý a šťastny, kéž všechny bytosti žijí v klidu a míru.“

Mír blízkým a mír vzdáleným!!!

==== ÓM ====

Více informací viz internet
www.facebook.com/UnitariaBrno

brno.unitari.net

Stránky NSČU, odkud se dostanete také ke stránkám jiných obcí:

www.unitaria.cz

Můžete nám také napsat email: unitaria.brno@seznam.cz

Nebo navštívit blog unitářských duchovních: pospolu.unitaria.cz

Vydává Obec unitářů v Brně. Redakční rada: Rev. Mgr. Jarmila Plotěná,
Bc. Daniel Novotný, Ing. Pavel Sedlák

PF 2024

Mnoho všeho dobrého i v tomto roce!

To přeji nám všem putujícím v tento čas po tomto světě.

Abychom k tomu přispěli,
může možná pomoci toto
drobné poučení: Když se
člověku něco nezdá a
nerozumí tomu, pomůže
leckdy podívat se na to
jinak. Otočte obrázek
vzhůru nohama a budete
doma!

Váš Milan Klapetek